

Oponentský posudek disertační práce

Student: PhDr. Dana Maria Staňková
Oponent: doc. Ing. Pavel Žufan, Ph.D.
Název: Životní způsob vrcholového managementu

Předložená práce je zpracována na velmi aktuální téma. Jde o práci interdisciplinárního charakteru a její rozsah i obsah je v souladu s požadavky na tento typ prací kladenými.

Cíle práce vychází z úvodní výzkumné otázky „Jakým způsobem a v jakém rozsahu ovlivňuje výkon vrcholové manažerské profese rodinný život a problémy ve zdravotní oblasti daných jedinců?“ (strana 40) a je rozpracován do tří rovin zaměřujících se na analýzu vazby profese-rodina, zjištění dopadu výkonu profese na zdraví jedinců, a návrh opatření k prevenci i řešení negativních dopadů práce do zdravotní i sociální oblasti. Přestože některé použité formulace vyznívají poněkud diskutabilně (např. „dopad práce“), je možné takto stanovený cíl (a zejména jeho poslední část) považovat za naprosto odpovídající požadavkům kladeným na závěrečnou práci v doktorském studijním programu.

Teoretická část práce vychází z cca jednoho sta zdrojů a zaměřuje se na vymezení čtyř oblastí, které jsou řešeny v praktické části – management, životní způsob, sociální oblast a zdravotní oblast. V přehledu literatury jsou využity práce odpovídajícího odborného zaměření včetně aktuálních publikací ve vědeckých časopisech. Teoretická část tvoří dobrý základ pro naplnění zvolených cílů v části praktické.

Provedená analýza jde dostatečně do hloubky, fakta jsou odpovídajícím způsobem dokladována s odkazy na příslušné zdroje dat. Autorka formulovala hypotézy, které se následně pokusila ověřit. Provedla poměrně rozsáhlý sběr primárních dat, na jehož základě jednak ověřuje platnost hypotéz, a jednak formuje následná doporučení. Lze konstatovat, že provedená analýza získaných primárních dat, ověření hypotéz a odpovídající shrnutí zjištěných poznatků v podobě formulovaných doporučení představují dostatečné naplnění požadavků kladených na práci tohoto druhu.

Cíle práce byly – podle mého názoru – beze zbytku naplněny. Navržená doporučení jednoznačně vycházejí ze získaných primárních dat, jsou srozumitelně formulována, a také adekvátně zdůvodněna. Využité metody analýzy i formulovaná doporučení prokazují dobrou odbornou úroveň disertantky a celá práce je využitelná nejen v praktické rovině, ale i pro rozvoj teorie.

Logická stavba práce je správná včetně návaznosti textu a odpovídající použité terminologie (byť např. ke slovnímu spojení „dopad do zdravotní oblasti“ mám jisté výhrady). Jazyková a formální úroveň práce je na odpovídající úrovni, i když se v práci objevují některé nepřesnosti formálního charakteru (kromě zjevných překlepů např. také použití slova „nejoptimálnější“ na straně 87).

Další podněty a připomínky k práci, ke kterým by se měla disertantka vyjádřit v rámci rozpravy:

1. Na straně 19 se autorka odvolává na zdroj, který uvádí, že manažeři jsou stále méně ochotni vzít „místo či funkci daleko od svého bydliště“, a také, že „jsou stále více připraveni k extrémnímu dojíždění“ (aby se nemuseli stěhovat). Dospěl výzkum prezentovaný

v disertační práci k témuž závěru? Jaký je názor disertantky na vývoj ochoty manažerů stěhovat se za prací v nejbližší budoucnosti?

2. Jednou z oblastí, na které byl výzkum zaměřen, je čas, který manažeři/manažerky tráví s rodinou. Není v této oblasti jednoznačně patrná vazba na věk manažerů/manažerek (či ještě lépe na věk jejich dětí, který ovšem nebyl sledován)?
3. Na straně 93 je uvedeno doporučení začít pracovní den úkolem s nejvyšší prioritou, který spadá do kategorie „důležitý, ale nespěchá“. Nespátňuje zde autorka jistý rozpor?
4. Z jakého důvodu byla v dotazníku na straně 112 zařazena otázka 7 – obchodní název společnosti?

Závěr:

Je možno zdůraznit, že práce je nesporným přínosem k dané problematice, tak jak to vyplývá z předchozích částí tohoto oponentského posudku.

Předložená práce PhDr. Staňkové svým metodickým přístupem a obsahovým zaměřením splňuje nároky kladené na disertační práci doktorského studijního programu. Splňuje stanovené cíle a svým obsahem přináší inovované poznatky, které jsou užitečné pro rozvoj teorie i aplikační praxe. Doktorandka prokazuje velmi solidní teoretické znalosti, ale také schopnost uplatnit je efektivně v praktické aplikaci.

Protože předložená disertační práce splňuje po odborné i formální stránce normativně daná kritéria, **doporučuji** ji k obhajobě a po jejím úspěšném zvládnutí doporučuji udělit PhDr. Staňkové akademický titul

„d o k t o r“

v příslušném oboru.

V Brně dne 30. září 2009



doc. Ing. Pavel Žufan, Ph.D.

Posudek oponenta disertační práce

Student: Dana Mária Staňková

Název práce: Životní způsob vrcholového managementu

Oponent: Doc. Ing. Ladislav Janíček, Ph.D., MBA

Předložená disertační práce je svým tématem bezesporu velmi aktuální. Jako manažer ve vrcholové řídicí pozici práci považuji za velmi zajímavou. Obsahuje bezesporu klíčové aspekty, kterými je určován životní způsob (kloním se spíše k používání pojmu styl) manažera.

Cíle práce jsou stanoveny formou „výzkumné otázky“ a z ní odvozené hypotézy. Základní hypotéza je označena jako H1. Zde lze konstatovat, že z hypotézy str. 40 není úplně zcela zřejmé, co se přesně myslí sociálním životem – ačkoliv je upřesněno „zejména rodinného života“. I pracovní život je svým způsobem „sociální“. Bylo by vhodné upřesnit. Toto vymezení není úplně jasné a může tedy činit určité interpretační potíže při interpretaci testů dalších hypotéz (pracovních a statistických). Z kontextu dalšího výkladu práce však byla tato určitá nejasnost sice nepřímo, ale přece, vyjasněna.

Pracovní a statistické hypotézy na str. 41 jsou relevantní. Současně lze připomenout, že ačkoliv je to uváděno v úvodu a také v hypotéze H1, nejsou mezi pracovními ani statistickými hypotézami v podstatě uvedeny žádné hypotézy k ověření souvislosti se „zdravím“. Dále v textu práce v kapitole 5.4 od str. 63 je však rozebírán např. stres. Možná by však bylo zajímavé některé tyto souvislosti ověřit formou hypotézy.

Autorka pracovala se vzorkem 225 jedinců, což je bezesporu vzorek statisticky významný. Bylo velmi dobře využito prostředí soukromé vysoké školy dodávající MBA program. Celkově by však bylo velmi prospěšné základní soubor popsat poněkud podrobněji a více strukturovaně – např. dle začlenění – průmysl, služby, veřejný sektor apod., či vzdělání - neboť i zde může existovat zajímavá souvislost, ale také jde o velikost organizace, kterou respondenti řídí, zdali se jedná o vztah vlastnický či vztah zaměstnančský apod. Otázkou rovněž je, zdali třeba skupina manažerů studujících či již absolventů MBA programů je vzorek reprezentující celou populaci manažerů. Právě tyto statistiky mohly být vyjádřeny grafy.

Nicméně i tak práce obsahuje celkem obsáhlý soubor pracovních a statistických hypotéz, jejichž ověřování bylo zcela jistě celkem náročné. Lze konstatovat, že cíle práce při zvládnutí ověření všech hypotéz budou bezesporu naplněny.

Poznámku lze učinit ke skutečnosti, že při provádění testů hypotéz je pro čtenáře nečitelný závěr testu provedený pouze formálním konstatováním, že ta a ta hypotéza se zamítá či potvrzuje – lze doporučit vedle konstatování o zamítnutí či potvrzení hypotézy zopakovat shrnutím, o co jde, aby nebylo nutné listovat a neustále se vracet k původním hypotézám.

Tabulka 15,16,17, str. 63-66 – není zcela zřejmé, zdůvodnění rozdílů mezi výsledky z května 2008 a dubna 2009 – resp. není uvedeno, proč a jakou metodou bylo výsledků dosaženo resp. proč se výsledky liší. Zdali to byla stejná cílová skupina respondentů či změněná a apod. Velké rozdíly v některých položkách mohou být způsobeny vysokou mírou nahodilosti či značnou fluktuací názorů. Bylo by proto velmi vhodné doplnit metodickými informacemi o způsobu hodnocení.

V tabulce 18, autorka uvádí procentní podíl využívání podpůrných prostředků (včetně zakázaných látek) – znamená to, že respondenti na sebe přiznali používání zakázaných látek – marihuana, kokain? To může být (hlavně pro ně) dosti nebezpečné – předpokládám, že data jsou anonymní.

Str. 75 – druhý odstavec – tvrzení „můžeme zde vidět snahu o využití time managementu...“ je poněkud jazykově kostrbatá - asi by stačilo napsat jednoduše „můžeme zde vidět snahu o lepší využití času...“. Lze doporučit nesnažit se o vědeckou jazykovou ekvilibristiku na úkor jednoduchosti.

Práce popisuje, konstatuje stav a zejména poskytuje velmi rozsáhlý přehled a shrnutí dostupné literatury – což je rovněž velmi ocenitelné. V rámci provedeného vlastního výzkumu a jeho následnou interpretaci však přináší nové poznatky. Asi by také bylo velmi zajímavé více zdůraznit trendy (dynamiku, změny chování,...). Lze však velmi ocenit formulaci doporučení pro praxi, kterými se zabývá kapitola 8 od str. 91, které je velmi kompetentně napsáno. Osobně se plně ztotožňuji s názorem autorky, že by mělo být rolí HRM sledovat výkonnost manažerů, jak uvádí autorka na str. 98 s tím, že se analyzují příčiny, které mohou směřovat buď do oblasti kompetencí jednotlivce a nebo do oblasti nevhodného nastavení role a koncentrace práce.

Díky provedenému výzkumu a vyhodnocení primárních dat, jakož i vypracování doporučení, se v každém případě jedná o práci původní. Práce je dobře členěna a odpovídá svou strukturou vědecké práci. Citace odpovídají standardu.

Formálně lze doporučit několik aspektů:

1. Bylo by vhodné věnovat větší (textově rozsáhlejší) prostor k formulaci problému k řešení, ke kterému chce autorka dospět. Lze doporučit více rozvinout a specifikovat přínos DP pro praxi – tento přínos sice je jistě implicitně zřejmý z práce, ale bylo by vhodné jej formálně doplnit a popsat.
2. Formulace „v životě manažerů hraje práce a pracovní pozice významnou roli,...“ , jak je uvedeno hned v úvodu práce, je poněkud tautologická, neboť je spíše „věčnou“ pravdou. Lze doporučit vyhývat se takovým vždy pravdivým tvrzením.
3. Bylo by zajímavé rozebrat podrobněji workoholismus vs. vytížení resp. produktivita, ve smyslu snížené produktivity a tedy nezbytnosti trávit více času v práci. Někdy nemusí dlouhý čas trávený v práci být důsledkem workoholismu.
4. Také by bylo vhodné pojednat v práci více o vztahu stresu a motivace – tj. nalézání optimální míry stresu pro dosahování výkonnosti a efektivnosti.

Závěrem lze konstatovat, že cíle práce byly naplněny. Práce je původní a může být dobrý základ pro publikaci vydanou knižně. Závěry v ní provedené jsou relevantní stejně jako doporučení k řešení. Na základě tohoto hodnocení lze tedy doporučit práci k obhajobě a po jejím obhájení, bude-li úspěšné, udělit kvalifikaci Ph.D., tedy doktor v příslušném oboru.

V Brně dne 13.11.2009
Doc. Ing. Ladislav Janíček, Ph.D., MBA

Posudek oponenta disertační práce

Název práce: Životní způsob vrcholového managementu

Autorka : PhDr.Dana Maria Staňková

Školitelka : doc.Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.

Oponentka: Ing. Iva Klementová, Ph.D.

Předložená disertační práce si klade za cíl analyzovat problematiku životního způsobu vrcholového managementu v České republice. Téma předložené disertační práce bylo vhodně zvoleno a je velmi aktuální. Koncepce práce svědčí o dlouholeté a svědomité přípravě autorky k řešení dané problematiky. Na základě hlavní výzkumné otázky „Jakým způsobem a v jakém rozsahu ovlivňuje výkon vrcholové manažerské profese rodinný život a problémy ve zdravotní oblasti daných jedinců? „ byly vytyčeny tři dílčí cíle.

Po formální stránce je práce vypracována na dobré úrovni, zejména přesnost formulací a práce s odborným jazykem. I přes někdy se vyskytující drobné nedostatky, které nemají vliv na vypovídací schopnost předložené práce, je jazyková úroveň práce dobrá.

Teoretická část práce poskytuje ucelený přehled. Tvoří ji kapitoly 1.1-1.4, které člení informace na čtyři oblasti : management, životní způsob, sociální a zdravotní oblast. Teoretická část práce poskytuje dostatečný základ pro část praktickou. Členění na čtyři základní oblasti je dodrženo i v části praktické. Množství citací (jak od našich tak zahraničních odborníků), uvedených v celé práci, svědčí o pečlivém prostudování dané problematiky. Informace jsou chronologicky řazeny a práce jako celek vytváří velmi dobrý dojem.

Praktická část práce je na vysoké odborné úrovni.. Tvoří ji kapitoly 2-6. Metodika práce je zpracována přehledně a plně koresponduje se stanovenými cíli práce. Za cenné považují použití široké základny pro sběr dat. Pro získání primárních dat byla zvolena metoda dotazování, technika dotazníku vlastní konstrukce za použití otázek uzavřených i polozavřených. V druhé a třetí části výzkumu byly použity metody dotazování, techniky volného rozhovoru a analýzy dokumentů.

Kapitola 5 Výsledky , stejně tak i kapitola 6 Diskuse, je opět členěna na čtyři základní oblasti. V kapitole 5 Výsledky autorka ověřila hypotézy, které si stanovila v kapitole 3 Hypotézy. Analýza sběrem získaných primárních dat, stanovení i následné ověření hypotéz a závěrečné doporučení zcela odpovídá nárokům, kladeným na tento druh odborné práce.

V kapitole 6. Diskuse autorka konfrontuje výsledky vlastního výzkumu s názory a zkušenostmi odborníků z obdobně zaměřených výzkumů. Výsledky vlastního výzkumu spolu se zkušenostmi získanými studiem odborné literatury autorka vhodně využila v kapitole 8 Doporučení pro praxi. V této kapitole lze nalézt doporučení plně využitelná pro praxi. Za velmi cenné považuji, že autorka ve svém výzkumu vhodně propojila pracovní život managerů se životem mimopracovním a zaměřila se na aspekty dopadů jejich práce do oblasti sociální a zdravotní. Cíl práce odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci a dle mého názoru byl zcela naplněn.

Náměty a připomínky k předložené disertační práci :

- 1) Domníváte se, že 21% žen vykonávajících manažerskou činnost je dostatečné procento a jsou dle vašeho názoru v České republice vytvářeny dostatečné podmínky, jak ze strany společnosti, tak i zaměstnavatele pro působení žen ve vrcholných manažerských pozicích ?
- 2) V úvodu k dotazníku uvádíte, že je průzkum anonymní, ale je zde zařazena otázka Jaký je obchodní název Vaší firmy? Nemohla tato otázka ovlivnit odpovědi zejména na otázku Q6 – užívání podpůrných prostředků?

Na základě výše uvedeného hodnocení doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě a navrhuji udělit PhDr. Daně Marii Staňkové po úspěšné obhajobě titul Ph.D. v oboru Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů.

Datum: 19.11.2009

Podpis oponenta:

